

Історія виникнення службового листа

Ольга Новіцька

Кафедра документознавства та інформаційно-аналітичної діяльності,
Національна Академія керівних кадрів культури і мистецтв, УКРАЇНА, м. Київ,
вул. Лаврська, 9, корп. 15, E-mail: Olechka_27@i.ua

Abstract – The article examines the history of the official letter with the specification periods and defines the basic concepts.

Ключові слова – лист, службовий лист, листування, епістолологія, епістолярна спадщина.

I. Вступ

Історія виникнення службового листа починається майже одночасно з появою писемності у тих чи інших народів світу. Традиція листування має багатотисячлітню історію, тож до нас дійшли сотні тисяч клинописних текстів, які повідомляють науковцям про побут, природу, історію, науку та культуру стародавніх народів. Найбільший відсоток інформації становлять державне листування, облікові та статистичні дані величезного бюрократичного управлінського апарату.

II. Коротка характеристика історичних періодів

Лист – це один із видів історичних джерел для вивчення політичного життя, ідейної боротьби, культури, побуту, а також соціально-економічних відносин того суспільства, учасником якого є автор листа [5]. Листи – це надзвичайно рухливе джерело, на яке, в свою чергу, впливає багато чинників, таких як, зокрема, час написання листа та історичне середовище, характерне для кожного даного періоду [4]. Тому дуже важливого дослідити всі етапи історії розвитку службового листа.

Службовий лист – офіційний документ за допомогою якого ведуться переговори та налагоджується співпраця юридичних та фізичних осіб. Службовий лист – це результат будь-якої управлінської діяльності установи, підприємства чи організації [6; 3].

Найдавніші листи припадають на 2400 – 2200 рр. до н.е. – це листи індійського царя Стратобата до Семіраміди, царя Прета Аргоського до лікійського царя тощо. І вже тоді текст листа мав обов'язкові елементи форм звертання й висловлювання думок. Листи тоді писали, так звані, епістографи (висока та почесна посада в Єгипті), які вчилися перетворювати лист на самостійний вид словесної майстерності, та, в той же час, він був стислим і простим [2].

Епоха античності налічує велику кількість пам'яток різних епох, численних авторів та різного змісту листів, починаючи від листування між приватними особами, закінчуючи посланнями, що адресовані широкому загалу. Написання листів підпорядковувалося чітким

стилістичним нормам, розробленими риторикою, що в подальшому зводяться в правила для написання листів [1].

В середньовіччі виникає навчальний предмет з мистецтва написання листа. Тут листи вже мали своєрідну архітектоніку, деконкретизацію змісту послання тощо. XVIII ст. – «золотий вік» епістолографії.

Епістолярна спадщина діячів української культури (другої пол. XIX – поч. XX ст.) є цінним історичним джерелом, що висвітлює тогочасні умови дійсності, оточуюче середовище, інтереси суспільства тощо [2].

Висновок

Отже, історія виникнення службового листа несе в собі цікаві, до кінця ще незвідані, сторінки історичних періодів, що потребують більш детального наукового аналізу.

Література

1. Античная эпистолография [Текст] : очерки / АН СССР; Ин-т мировой лры им. А. М. Горького. – М. : Наука, 1967. – 285 с.
2. Войцехівська, І. Н., Ляхоцький В. П. Епістолологія [Текст] : короткий історичний нарис / І. Н. Войцехівська, В. П. Ляхоцький ; Головне архівне управління при Кабміні Укр. ; УНДІАСД. – К., 1998. – 54 с. – ISBN 966-7250-07-5.
3. Корж, А. В. Юридичне документування [Текст] : навч. посіб. для студентів вищ. закладів освіти МВС України / А. В. Корж; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – К., 2001. – 168 с. – ISBN 966-02-1809-5.
4. Письма [Текст] // Советская Истор. Энцикл. ; Научн. совет изд-ва «Советская Энциклопедия», отд. Ист. АН СССР : у 16 т. / главн. ред. Е. М. Жуков. – М. : Советская Энциклопедия, 1968. – Т. 11. – С. 168 – 169.
5. Письмо [Текст] // Советская Истор. Энцикл. ; Научн. совет изд-ва «Советская Энциклопедия», отд. Ист. АН СССР : у 16 т. / главн. ред. Е. М. Жуков. – М. : Советская Энциклопедия, 1968. – Т. 11. – С. 170 – 194 : ил.
6. Чуковенков, А. Ю., Янковая, В. Ф. Деловая переписка [Текст] : практ. пособ. / А. Я. Чуковенков, В. Ф. Янковая. – М. : Дело, 2004. – 432 с. – ISBN 5-7749-0380.